



Fővárosi Ítéltábla

16.Gf.40.199/2022/5.

A Fővárosi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (cím10; ügyintéző: dr. Bihari Krisztina ügyvéd) által képviselt Felperes1 (Cím2.) felperesnek a Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda (cím7; ügyintéző: dr. Ádám Sándor ügyvéd) által képviselt alperes2 (cím11) alperes ellen érvénytelen szerződés jogkövetkezményének levonása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2022. április 7-én kelt 5.G.40.519/2019/57. számú ítéletével szemben a felperes által benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett, a lízingszerződést érvényessé nyilvánító rendelkezését nem érinti, fellebbezett részét azzal hagyja helyben, hogy az érvényessé nyilvánított lízingszerződés alapján a felperes az árfolyamváltozásból eredő többletköltségeket 187,975 (száznyolcvanhét egész kilencszázhetvenöt) Ft/CHF árfolyamig köteles viselni.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg külön felhívásra az államnak 46.850 (negyvenhatezer-nyolcszázötven) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a felek között 2007. október 9-én megkötött lízingszerződéssel a felperes a 2007. gyártási évű típus1 személygépjármű vételárá(nak megfizetését) 7.594.400 forint összes lízingdíj megfizetése mellett 120 hónapon keresztül havi 49.120 forint törlesztőrészlettel vállalta. Önerő az első lízingdíj 1.700.000 forint összege volt. A szerződés szerint a finanszírozás mértékadó devizaneme svájci frank, mértékadó árfolyama 2007. szeptember 30. napján alkalmazott 148,42 forint.

[2] Az alperes a felperes szerződésszegése folytán a lízingszerződést 2015. június 15-én, 2015. július 7. napjára felmondta, és a teljes tartozást esedékessé tette azzal, hogy a felmondás napjáig esedékessé vált, meg nem fizetett tartozás összege 290.814 forint, a szerződés megszűnésének napján esedékessé vált tartozás 2.462.171 forint. Az alperes által készített elszámolás szerint a felperes mindösszesen 8.001.836 forintot fizetett meg.

[3] A felperes keresetében a perbeli szerződés részleges érvénytelenségének, a 3. pontjában rögzített „mértékadó devizanem: CHF” és a „tőketartozás” és „összes lízingdíj” szerződési feltételek, az ÜSZ I.18-20.b) pontjainak és a III.1.f) pontja tisztességtelenségének megállapítását, a lízingszerződésnek a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítását és az alperes 2.107.436 forint visszafizetésére kötelezését, továbbá a forgalmi rendszám forgalmi rendszámú, típusú típusú gépjármű törzskönyvének kiadását és a gépjárműre nézve a tulajdonjoga megállapítását, végül a perköltsége megfizetését kérte.

[4] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[5] Az elsőfokú bíróság a 2019. január 7-én kelt ügyszám3/24. számú ítéletével a keresetet elutasította.

[6] A Fővárosi Ítéltábla 2019. október 9-én kelt ügyszám2/8-II. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ügyszám3/24. számú ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy a felek között 2007. október 9-én létrejött ügyszám1 számú egyedi lízingszerződés érvénytelen, erre tekintettel a felperest megilleti az a jog, hogy az egyedi lízingszerződés érvénytelenségéből eredő jogkövetkezmények alkalmazását kérje.

[7] Az érvénytelenség jogkövetkezménye tekintetében megismételt eljárásban a felperes a jogkövetkezmény alkalmazására irányuló keresetét akként tartotta fenn, hogy kérte az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítását, az alperes 1.741.925 forint és annak 2016. július 8. napjától a kifizetés napjáig járó, a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamat megfizetésére és a törzskönyv kiadására, valamint a lízingszerződés lezárására kötelezését.

Előadta, hogy a szerződés alapján 5.894.400 forint megfizetésére volt köteles, ezzel szemben 7.636.325 forintot fizetett meg, így a kettő különbözete a számára visszajár.

Kifejtette, az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetőek el. A kölcsönszerződés érvénytelen kikötése alapján ezért nem keletkezhet fizetési kötelezettsége, a törlesztőrészletek érvénytelen szerződéses rendelkezésen alapuló részének nem teljesítésével tehát nem eshet késedelembe, így az alperes kamatot, költséget és díjat nem jogosult vele szemben érvényesíteni.

Álláspontja szerint az érvénytelenség jogkövetkezményeként forintosítás nem alkalmazható, és nem vehető figyelembe az elszámolásnál a 20.000 forint perköltség és 6.958 forint ügyvédi munkadíj. Ezen túl a perben kirendelt igazságügyi szakértő által kidolgozott számítás matematikai helytállóságát nem, csupán annak módszertanát vitatta. Hivatkozott a 4/2021. PJE határozat IV/5-6. pontjaiban írtakra, amely a túlfizetés elszámolására vonatkozóan irányadó perbeli esetre is.

Kérte a per tárgyalásának felfüggesztését az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-705/21. számú előzetes döntéshozatali eljárása befejeztéig, amely a szóba jöhető érvénytelenségi jogkövetkezmények vonatkozásában ad iránymutatást.

[8] Az alperes a felperes elszámolásának helytállóságát vitatta.

Előadta, hogy a szerződés érvényessé nyilvánításának a Kúria Konzultációs Testülete 2019. június 19. napján kelt többségi álláspontjában írt II. számú módszertan szerint van helye, azaz az érvényessé nyilvánítás nem forint alapon történik, hanem a deviza alapú szerződés hátrányainak a kiküszöbölésével, oly módon, hogy a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás közötti egyensúly fennmaradjon. E szempontból pedig figyelembe kell venni a deviza alapú szerződésnek a forint szerződéshez képest alacsonyabb kamat mértékét is, amely a felperes oldalán előnyként jelentkezett.

Az érvényessé nyilvánítás megfelelő módjaként állította – az igazságügyi szakértői véleményben foglalt számítást elfogadva – az induló ügyleti kamatláb szerződéskori 7,3219 %-os, majd 2010. november 5. napjától 2 százalékponttal kevesebb értéke mellett a deviza átváltási árfolyam 187,975 Ft/CHF árfolyamban, azaz a szerződéskötéskori árfolyam + 25 %-ban maximálását.

[9] Az alperes a részben megismételt eljárásban előterjesztett, leszállított viszontkeresetében a szerződés érvényessé nyilvánítását és a felperes 1.102.392 forint megfizetésére kötelezését kérte, amely összeg 992.874 forint tőkéből és 2021. június 25-ig számított 109.518 forint késedelmi kamatból áll, azzal, hogy az induló ügyleti kamat 7,3219 %. Kérte továbbá az alperest a tőke után 2021. június 26. naptól a kifizetés napjáig járó mindenkori alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamat megfizetésére és a perköltsége megfizetésére kötelezni.

[10] A felperes a viszontkereset elutasítását kérte, hivatkozva a saját számítási módszere helytállóságára. Álláspontja szerint a lízingszerződésben kamat fizetéséről nem állapodtak meg; az alperestől nem vett fel kölcsönt, hanem egy gépjárművet kívánt tőle megvásárolni. Az alperes egy teljesen új tartalmú szerződés létrehozását kívánja.

[11] Az elsőfokú bíróság a 2022. április 7-én kelt 5.G.40.519/2019/57. számú ítéletével a felek között 2007. október 9-én létrejött ügyszám1 számú egyedi lízingszerződést akként nyilvánította érvényessé, hogy annak az induló ügyleti kamata 7,3219 %. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 15 napon belül 992.874 forint tőkét és ezután 2021. június 26. naptól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alap kétszeresével megegyező mértékű késedelmi kamatot,

továbbá 109.518 forint késedelmi kamatot és 57.064 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra 197.683 forint le nem rótt illetéket, míg az alperest, hogy 97.363 forint le nem rótt illetéket fizessen meg. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Budapest Környéki Törvényszék Gazdasági Hivatala részére külön felhívásra 96.437, míg az alperes 192.875 forint előlegezett szakértői díjat. A további meg nem fizetett szakértői díjat a magyar állam viseli. Megállapította, hogy az ezt meghaladó perköltségeiket a felek maguk viselik.

[12] A keresetet a szerződés érvénytelenségére vonatkozóan részben alaposnak, a viszontkeresetet túlnyomórészt alaposnak találta.

[13] A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 237. § (1) és (2) bekezdése, 238. § (1) bekezdése idézését követően rögzítette, hogy a jogkövetkezmény alkalmazása körében, az induló ügyleti kamatmérték tekintetében a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményét aggálytalanként elfogadta. Az induló kamat százalékos mértéke a szerződésből hiányzott, az azonban a szakvélemény alapján a szerződéses adatokból pótolható volt úgy, hogy a szerződött ügyleti kamatlábból kivonjuk a devizás pénzüpiaci kamatlábat, és hozzáadjuk a forintos pénzüpiaci kamatlábat. A szakértő elvégzése megfelel a Kúria Konzultációs Testülete által kibocsátott, 2019. június 19-i állásfoglalásban foglaltaknak. A szakértő ezen művelet elvégzésével az induló ügyleti kamatláb szerződéskötéskori mértékét 7.3219 %-ban állapította meg, amely – a szerződés értelmében – 2010. november 5-től 2 százalékponttal csökkent, így az 5,3219 % lett. A megállapított kamatmértéket az alperes kifejezetten elfogadta, a felperes nem vitatta.

[14] A szerződéskötéskori devizaárfolyam + 25 %-ban maximálta az árfolyamot. Tekintettel a felperes e mértéket elfogadó nyilatkozatára is, 25 %-ot tartott akkora mértéknek, amellyel a felperesnek az árfolyamváltozás mértékeként számolnia kellett; ezt határozta meg rendkívüli árfolyam eseményként az Üzletszabályzat is.

Az elszámolás tekintetében a szakértő számításait elfogadta. A szakértő a 25 %-os árfolyamviselési kötelezettséget figyelembe véve 187,975 forintban maximált CHF árfolyammal elvégezte a számítását úgy, hogy az árfolyamkockázatból eredő terheket a felperes és az alperes között 25-75 %-os arányban megosztotta. E számítás szerint a szerződés 2015. július 5. napi megszüntetésekor a lejárt lízingdíj árfolyamkülönbözetét, 311.854 forintot hozzáadva az addig felmerült, felperesre eső, de meg nem fizetett összes terheléshez, 1.559.268 forinthez, és ebből levonva az ezt követő befizetéseket és az alperesre jutó árfolyamkülönbözetet, a felperes tőketartozása 931.093 forint, amely összeget a szakértő később 992.874 forintra pontosított.

A felperes a rPtk. 238. § (1) bekezdése értelmében köteles megfizetni a késedelmes teljesítés folytán keletkezett kamattartozását, amelyet a szakértő 107.506 forintban állapított meg, majd számítását 109.518 forintra módosította.

A további költségek – 20.000 forint perköltség és 6.958 forint ügyvédi munkadíj – elszámolását az Üzletszabályzat VII. 3. c) pontja alapozza meg.

[15] A 4/2021. PJE határozat a perbeli esetben nem alkalmazható, mivel a felperesnek a szerződés felmondása jogszerűtlenségének megállapítására nem volt keresete.

[16] Nem látott lehetőséget az EUB C-705/21. számú előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel a tárgyalás felfüggesztésére, mert az eljárás kimenetele a jelen perben alkalmazott elszámolást nem érinti.

[17] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, annak megállapítását kérte, hogy az alperes 407.436 forint és ennek 2015. július 8. napjától járó kamatai megfizetésére köteles. Kérte az alperest a lízingszerződés lezárása mellett a forgalmi rendszám forgalmi rendszámú személygépkocsi törzskönyvének kiadására kötelezni. Kérte a szerződés 7,31 % ügyleti kamattal történő érvényessé nyilvánításának mellőzését és az alperes perköltsége megfizetésére kötelezését. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

[18] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság törvénybe ütköző módon nyilvánította a lízingszerződést érvényessé, mivel a perbeli jogügyletre a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213. § (1) bekezdés c) pontja nem vonatkozik, az alperesnek ilyen keresete nem volt, és a lízingszerződésnek ügyleti kamata nincs. Ezért a rendelkező részből a kamattal érvényessé nyilvánítás mellőzendő.

Előadta, hogy a lízingszerződés alapján összesen 7.594.400 forint fizetési kötelezettsége volt, amelyből az első lízingdíj összege, 1.700.000 forint az elszámolásnak nem része, azt önrészként a gépjármű kereskedőnek fizette meg. Így a fennmaradó, teljes fizetési kötelezettsége – a szerződés szerinti, havi 49.120 forint lízingdíj 120 havi összege – 5.894.400 forint volt. A szakértő számítása szerint ehhez képest 8.001.836 forintot fizetett meg, amelyben az 1.700.000 forint benne foglaltatik. E számítás szerint a túlfizetése, az alperes tartozása 407.436 forint. A számítás módszertanát alátámasztandó hivatkozott az EUB C-472/20. számú ítéletében rögzítettekre, amelynek értelmében jogalap nélküli gazdagodás címén a túlfizetés visszatérítésének van helye, figyelemmel arra, hogy azon helyzet helyreállítására kell törekedni, amelyben a fogyasztó a tisztességtelen feltétel hiányában lett volna. Az EUB ítélete értelmében a bíróság hatásköre nem terjedhet túl azon a mértéken, amely feltétlenül szükséges a szerződő felek közötti szerződéses egyensúly helyreállításához, a fogyasztónak a különösen hátrányos következményektől való védelméhez, amelyet a szóban forgó kölcsönszerződés semmissé nyilvánítása válthat ki. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság által alkalmazott, a Kúria Konzultációs Testületének az érvénytelenség jogkövetkezménye tekintetében a számítás módjára kiadott állásfoglalása nem biztosítja a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) hatékony érvényesülését, a felek szerződéses akaratán túlterjeszkedik, a szerződéses szabadságba beavatkozik.

Hivatkozott továbbá a 4/2021. PJE határozat IV.5. pontjában írt indokolásra, amelynek értelmében az érvénytelenség általános jogkövetkezménye, hogy az ilyen jogügyletre nem lehet jogot alapítani, továbbá a kölcsönszerződés érvénytelen kikötése alapján az adósnak nem keletkezhet fizetési kötelezettsége, az ilyen teljesítés elmaradásával késedelembe sem

eshet, a szerződésszegés nem valósulhat meg. Erre tekintettel a késedelmi kamat felszámítása is téves.

[19] Az alperes a fellebbezésre ellenkérelmet, nyilatkozatot nem terjesztett elő.

[20] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a perindításkor hatályban volt, ezért a jelen ügyben még alkalmazandó a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[21] A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

[22] Az elsőfokú bíróság nem követett el olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely folytán a rPp. 252. § (2) bekezdésében foglalt hatályon kívül helyezési ok állna fenn – az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 1. pontjában foglaltakra is tekintettel –, a Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú ítéletet a rPp. 253. § (3) bekezdése alapján, a fellebbezés korlátai között bírálta felül. Olyan bizonyítás szükségessége sem merült fel, amely indokolná az ítélet rPp. 252. § (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezését.

[23] A Fővárosi Ítéltábla az ítéletet a fellebbezés korlátai között elbírálva nem érintette annak nem fellebbezett, az érvénytelenség jogkövetkezményeként a lízingszerződés érvényessé nyilvánításáról rendelkező részét.

[24] Figyelemmel arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla 2019. október 9-én kelt ügyszám2/8-II. számú közbenső ítéletével a 2007. október 9-i lízingszerződés érvénytelenségét megállapította, az ehhez a rPp. 229. § (1) bekezdése értelmében fűződő anyagi jogerő hatás folytán a részben megismételt eljárásban arról kellett állást foglalni, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményei miként vonhatók le. A Fővárosi Ítéltáblának felülbírálati jogkörében azt kellett vizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta-e az érvénytelenség jogkövetkezményeit, e körben pedig – a fellebbezés hivatkozásait értékelve – konkrétan azt, hogy az elsőfokú bíróság által a szerződés érvényessé nyilvánítása során alkalmazott számítás módszere megfelelő volt-e.

[25] Az EUB a C-483/16. számú ítélete 34. és 35. pontjában kimondta, hogy a tagállamok feladata, hogy a nemzeti jog által meghatározzák a valamely szerződésben foglalt kikötés tisztességtelen jellege megállapításának és e megállapítás konkrét joghatásai érvényesülésének módját, azzal a megkötéssel, hogy annak lehetővé kell tennie azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó e tisztességtelen feltétel hiányában lett volna; többek között azzal, hogy a fogyasztó számára biztosítani kell a szolgáltató jogalap

nélküli – a fogyasztó kárára a tisztességtelen feltétel alapján való – gazdagodásának visszatérítéséhez való jogot.

[26] A perbeli szerződés rPtk. 239. § (2) bekezdése alapján fennálló teljes érvénytelensége folytán az érvénytelenség jogkövetkezményei tekintetében a rPtk. 237. §-ának rendelkezései az irányadók.

A rPtk. 237. § (1) bekezdése alapján érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani. A (2) bekezdés szerint az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítható, ha az érvénytelenség oka – különösen uzsorás szerződés, a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága esetén az aránytalan előny kiküszöbölésével – megszüntethető. Ezekben az esetekben rendelkezni kell az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítéséről is.

A 6/2013. PJE határozat 4. pontjában foglaltak, továbbá az irányadó 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 5. pontja értelmében a perbeli szerződés érvénytelensége folytán a szerződés érvényessé nyilvánításának volt helye. Az érvénytelenség jogkövetkezményei levonásának e módját, a lízingszerződés érvényessé nyilvánítása alkalmazásának megfelelőségét a felperes fellebbezésében nem vitatta.

[27] A felperes fellebbezésében nem az elsőfokú bíróság által az érvényessé nyilvánítás során alkalmazott megosztási arányt, az árfolyamkockázat felperes általi viselésének 25 %-ra történő maximálását tette vitássá, hanem állítása szerint az érvényessé nyilvánított szerződés alapján az árfolyamkockázatból eredő teher viselésére egyáltalán nem köteles.

A felperes ezen álláspontja az alábbiak szerint megalapozatlan.

[28] Az Irányelv 6. cikkének (1) bekezdésére tekintettel a tisztességtelen feltétel nem jelenthet kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és a szerződés – fő szabályként – változatlan feltételekkel köti a feleket. Az Irányelv 7. cikkének (1) bekezdésére figyelemmel a tagállamoknak „a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében” gondoskodniuk kell arról, hogy „megfelelő és hatékony eszközök” álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék a fogyasztókkal kötött szerződésekben a tisztességtelen feltételek alkalmazását. Az uniós jog nem határozza meg konkrétan, hogy melyek legyenek ezek az eszközök, e körben a tagállamok jogszabályai az irányadók.

[29] A 6/2013. PJE határozat 2. pontjában foglaltak értelmében a hitel-, kölcsön-, és pénzügyi lízingszerződések önmagában a deviza alapúság, és ennek alapján az árfolyamkockázat adósnál jelentkezése folytán nem ütköznek jogszabályba, és nem ütköznek nyilvánvalóan a jó erkölcsbe sem. Az általános szerződési feltétel rPtk. 209/A. § (2) bekezdése szerinti, tisztességtelenségből eredő semmissége akkor állapítható meg, ha az a rPtk. 209. § (1) bekezdése szerint a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével, egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

[30] Az érvénytelenség jogkövetkezményei levonása során irányadó 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 8. pontjához fűzött indokolás értelmében az érvénytelenség jogkövetkezményeinek rendezése során arra kell törekedni, hogy egyik fél se kerüljön a másikkal szemben aránytalanul kedvezőbb, illetve méltánytalanul súlyosabb vagyoni helyzetbe, meg kell akadályozni bármelyik fél jogalap nélküli gazdagodását. Az eredetileg fennállt értékegyensúly fennmaradására, arra kell törekedni, hogy egyik fél se kerüljön kedvezőbb helyzetbe annál, mintha eleve érvényes szerződést kötött volna.

[31] Mivel a jelen esetben tisztességtelennek az árfolyamkockázat teljes egészében felperesre telepítése minősül – az e vonatkozásban adott, nem megfelelő tájékoztatásra tekintettel –, és a szerződés érvénytelensége ezen alapul, az eredetileg fennállt értékegyensúly helyreállítása során a teljes árfolyamkockázat felperes általi viselésével az alperes oldalán jelentkező vagyoni előnyt kellett kiküszöbölni. Ebből következően az eredetileg fennállt szerződéses értékegyensúly az érvénytelenség okának kiküszöbölésével nem akként állítható helyre, hogy a szerződés deviza alapú jellege és ezzel együtt a felperes árfolyamkockázat viselési kötelezettsége teljes egészében mellőzendő, hanem az alperes azon vagyoni előnye küszöbölendő ki, amelyhez az adott kikötés tisztességtelen jellege folytán jutott, mégpedig a tisztességtelenség által érintett mértékben.

Ezzel nem ellentétes az EUB felperes által hivatkozott C-472/20. számú ítéletében kifejtett iránymutatása sem, amely azt rögzíti, hogy ha az eredeti állapot helyreállítása lehetetlennek bizonyul, a bíróság feladata gondoskodni arról, hogy a fogyasztó végső soron abba a helyzetbe kerüljön, amelyben akkor lett volna, ha a tisztességtelennek ítélt feltétel soha nem létezett volna.

[32] Az adott ügyben, az érvénytelenség jogkövetkezményének alkalmazása során annak van jelentősége, hogy nem önmagában a deviza alapúság tisztességtelen, hanem az árfolyamkockázat felperesre hárításának korlátlansága.

[33] Ehhez képest a felperes által alkalmazni kért elszámolási módszer, az árfolyamkockázatból eredő terhek viselése alóli teljes mentesülés nem a tisztességtelen szerződéses feltételből eredő egyenlőtlenséget számolná fel, hanem a felperes oldalán idézne elő jogalap nélküli gazdagodást, tekintettel arra, hogy a szerződés megkötésekor a felperes a deviza alapú konstrukcióra tekintettel nyilvánvalóan nem számolhatott azzal, hogy a gépjármű használati jogát, majd a tulajdonjogát az árfolyamváltozástól függetlenül, előre rögzített összegű törlesztőrészletek megfizetésével szerezheti meg.

[34] A felperes fellebbezésben kifejtett álláspontja csupán annyiban helytálló, hogy a lízingszerződés lízingdíjának részét képező kamat jogi tartalmát tekintve nem azonos a kölcsönszerződés alapján az adós által fizetendő, a rHpt. 2. számú melléklete III/7. pontjában rögzített kamattal, a rHpt. 212-213. §-ai csupán a fogyasztási lakossági kölcsönszerződésekre vonatkoznak, a lízingszerződésre nem, arra nézve a rHpt. 210. § (2) bekezdése megfelelően

irányadó, és abból nem következik a kamat százalékos mértéke rögzítésének szükségessége (BH2017. 125). Megalapozatlanul állítja ugyanakkor a felperes azt, hogy a lízingszerződés kamatot egyáltalán nem tartalmazott, mivel a lízingszerződés az összes lízingdíjként eleve a gépjármű bruttó vételárát meghaladó összeget, 7.594.400 forintot rögzített, ezen felül a szerződésnek a kamatváltozás I. és kamatváltozás II. elszámolási módra, valamint a deviza konstrukcióra utaló rendelkezései, továbbá az Üzletszabályzat ezen kikötései (I.20. és III. b) és f) pont) az árfolyamváltozásból eredő további fizetési kötelezettségeket is szabályoztak.

Az ezen, tisztességtelennek minősülő szerződéses rendelkezések érvénytelensége pedig nem a deviza alapú konstrukció alkalmazásából és ezáltal az árfolyamkockázat szerződéses elemként megjelenéséből következik, hanem azáltal, hogy nem megfelelő tájékoztatás mellett ezen árfolyamkockázatot korlátlanul hárították a felperesre.

[35] A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor az érvényessé nyilvánítás módjaként a Kúria ún. devizahiteles ügyek vizsgálatára felállított Konzultációs Testületének a 2019. június 19-i üléséről közzétett emlékeztetőjében az érvénytelen kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítása esetére javasolt II. számú megoldással azonos megoldást alkalmazott. A Kúria kifejezetten az EUB joggyakorlatából (C-453/10., C-415/11., C-26/13., C-186/16., C-483/16., C-38/17., C-51/17., C-118/17.) indult ki, megállapítva, hogy az iránymutatás értelmében nem önmagában az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos tájékoztatás nem megfelelő volta eredményezi a vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét, hanem annak az a következménye, hatása, amely a fogyasztó hátrányára jelentős mértékben felborítja a felek közötti érdekegyensúlyt. Nem az egyenlőtlenség, hanem annak jelentős mértéke az, amely a tisztességtelenség megállapítását megalapozza. Ez a jelentős egyenlőtlenség pedig analóg fogalom a magyar jogban megtámadási okként szabályozott feltűnő értékaránytalanság fogalmával, így analóg módon alkalmazhatók a bírói gyakorlatban a PK 267. számú állásfoglalásban meghatározott elvek is, amelyek szerint nem a teljes érdekegyensúlyt kell létrehozni az érvényessé nyilvánítás során, hanem az aránytalanságnak csak azt a mértékét kell kiküszöbölni, amely már feltűnővé, jelentőssé tette az értékaránytalanságot.

[36] Az EUB C-472/20. számú ítélete 42. és 43. pontjai – a fellebbezésben állítottakkal ellentétben – nem azt tartalmazzák, hogy a Kúria Konzultációs Testületének ezen állásfoglalása nem alkalmas az Irányelv hatékony érvényesülésének biztosítására, hanem azt rögzítik, hogy a Kúria állásfoglalása mint jogforrás nem tekinthető egyenértékűnek a nemzeti jog érvénytelenség jogkövetkezményét meghatározó, diszpozitív rendelkezésével; a fogyasztói érdekek érvényre juttatása kizárólag ilyen úton nem biztosítható.

[37] Az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta az érvényessé nyilvánítás során az árfolyamváltozásból eredő terhek megosztását, amelynek konkrét arányát, a 25-75 %-os megosztást a felperes fellebbezésében nem tette vitássá.

[38] A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt azon indokolással, miszerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések felmondása jogszerűségének megítéléséről szóló 4/2021. PJE határozat IV.5. pontjában foglalt indokolás a

jelen per megítélése, az érvénytelenség jogkövetkezményei levonása szempontjából nem irányadó. Az érvénytelenség 1/2010. (VI. 28.) PK. vélemény 2. pontja szerinti általános jogkövetkezménye, hogy az ilyen rendelkezésekhez joghatás nem fűződhet, azért nem bír jelentőséggel, mert a perben nem a tisztességtelenül felszámított tartozások miatti hátralékra alapított felmondás megalapozottságáról kellett dönten, és a 4/2021. PJE határozat megállapításából, indokolásából nem következik, hogy az érvénytelenség jogkövetkezménye tekintetében a fentebb kifejtettektől eltérő következtetést kellene levonni.

Mivel az érvényessé nyilvánított szerződés tisztességtelen feltételt már nem tartalmaz, az elsőfokú ítélet szerinti elszámolás eredményeként a felperest terhelő fizetési kötelezettség késedelme esetén a kamat felszámítása a rPtk. 301. § (1) bekezdése alapján megalapozott.

[39] Az érvényessé nyilvánított szerződés alapján a felperesnek tartozása áll fenn, ezért – az Üzletszabályzat II.7. pontjában meghatározott feltételek hiányában – a törzskönyv kiadása iránti kereseti kérelem elutasítása helytálló volt.

[40] Mivel a viszontkereseti kérelem kifejezetten kiterjedt a lízingszerződés induló ügyleti kamata meghatározására, megfelelően járt el az elsőfokú bíróság, amikor ítéletében a lízingszerződés érvényessé nyilvánításával annak induló ügyleti kamatát 7,3219 %-ban megállapította.

[41] A Fővárosi Ítéltábla ugyanakkor észlelte, hogy a kamatmérték megállapítása és az elszámolás eredményeként a felperes marasztalása mellett az ítélet rendelkező részéből elmaradt az indokolásból világosan kitűnő árfolyamkockázat viselési korlát meghatározása.

[42] A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján, azzal hagyta helyben, hogy a felperes az árfolyamváltozásból eredő többletköltségeket az indokolásban is rögzített 187,975 Ft/CHF-árfolyamig köteles viselni.

[43] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ugyanakkor az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, a másodfokú eljárás során nyilatkozatot nem tett. A Fővárosi Ítéltábla ezért azt állapította meg, hogy az alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért az erről szóló rendelkezést mellőzte.

[44] A felperes illetékfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett 46.850 forint fellebbezési illetéket a rPp. 78. § (1) bekezdése és a kereset benyújtásakor hatályban volt, ezért a jelen eljárásban még alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperes köteles az államnak megfizetni.

Budapest, 2022. október 26.

dr. Rutkai Éva s.k.
a tanács elnöke

dr. Kolozs Balázs s.k.
előadó bíró

dr. Molnár József s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: